

**UCHWAŁA NR 146/XX/16
RADY GMINY POCZESNA**

z dnia 23 czerwca 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poczesna na lata
2016 -2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 poz. 224)

Rada Gminy Poczesna uchwała:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poczesna na lata 2016 – 2020 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy i Przewodniczącej Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

mgr inż. Lidia Kaźmierczak

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE POCZESNA NA LATA 2016 – 2020

I Opis problemu narkomanii.

Narkomania (gr. narke – odurzenie, mania – szaleństwo) potocznie określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się:

- tzw. głodem narkotycznym
- przymusem zażywania środków odurzających
- chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszelkimi sposobami.

W zależności od stosowanego środka uzależniającego zastosowano podział na:

- morfinizm – uzależnienie od zażywania morfiny
- kokainizm – uzależnienie od zażywania kokainy
- heronizm – uzależnienie od zażywania heroiny
- alkoholizm – uzależnienie od zażywania alkoholu
- nikotynizm – uzależnienie od zażywania nikotyny zawartej w tytoniu)
- uzależnienie od wziewnych środków odurzających.

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, tzw. narkotyków. Są to substancje naturalne lub syntetyczne, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego, oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju.

Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku obserwujemy w naszym kraju nasilenie rozmiarów problemów związanych z używaniem narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji

nielegalnych wśród młodzieży pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych, przynajmniej w dużych miastach. Rosły w znacznym tempie wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność. Wraz ze wzrostem ilościowym następowały zmiany jakościowe. Pojawiły się na szerszą skalę nowe, charakterystyczne dla krajów zachodnich substancje i nowe wzory ich używania. Ostatnie lata przyniosły nie tylko zmianę skali zjawiska, ale również zmianę w obrazie narkomana. Do tej pory kojarzył się on z brudnym, zaniedbanym „menelem”. Dziś narkoman to nie tylko człowiek z marginesu, ale też zadbany, przyzwoicie ubrany, traktujący narkotyk jako jeden ze środków „wspomagających” rozwój osobisty i zawodowy.

Panuje pogląd, iż najczęstsze nałogi młodych ludzi to palenie papierosów, picie alkoholu czy zażywanie narkotyków. Ignorowane do tej pory było inne groźne zjawisko, coraz bardziej powszechne wśród młodzieży, a mianowicie stosowanie różnego rodzaju dopalaczy. Dopalacze to różnego rodzaju produkty zawierające substancje psychoaktywne, które nie znajdują się na liście środków kontrolowanych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Spożycie ich ma na celu wywołanie w organizmie jak najwierniejszego efektu narkotycznej substancji zdelegalizowanych.

Ogólnie dopalacze można podzielić na 3 grupy:

- środki pochodzenia głównie roślinnego (susze, kadzidełka), które stosuje się tak jak tytoń (pali w fajkach, czy wykonuje z nich tzw. skręty) lub spala w pomieszczeniu tak jak kadzidełka, mające w sposób legalny powodować efekty zbliżone do palenia marihuany czy opium; preparaty te bywają czasami wzmacniane syntetycznymi kannabinoidami lub innymi związkami chemicznymi;
- środki pochodzenia głównie syntetycznego, sprzedawane w formie tabletek (tzw. *party pills*) lub proszków w torebkach, które zawierają zazwyczaj rozmaite mieszanki różnych grup związków działających psychoaktywnie: stymulantów, opioidów, halucynogenów, dysocjantów, empatogenów itp.;
- środki syntetyczne zawierające jedną, konkretną substancję, która (jeszcze) nie jest zakazana, sprzedawane w postaci znaczków do lizania, małych pigułek i w innych formach; środki te są stosunkowo najmniej popularne.

Wyniki badań porównawczych ESPAD – przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na próbie reprezentacyjnej gimnazjalistów i licealistów ukazują między innymi:

- obniżenie wieku inicjacji narkotykowej,
- zwiększoną dostępność narkotyków poprzez dystrybucję w miejscach takich jak szkoła, dyskoteka, bar, ulica,
- szeroki wachlarz narastających problemów związanych narkotyzowaniem doświadczanych przez młodzież, to jest problemy z rodzicami, rówieśnikami, nauczycielami, policją, wybuchy agresji wobec innych, niepożądane doświadczenia seksualne, inne problemy zdrowotne i życiowe,
- jako środek inicjacyjny badania wskazują: marihuanę, haszysz, amfetaminę, neuroleptyki i inne środki uspakajające i nasenne, LSD, ecstasy,
- postawę akceptacji do środków nielegalnych, to jest marihuany, haszyszu, amfetaminy, ecstasy, LSD,
- dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu,
- konieczność kształcenia i doskonalenia kadry i środowisk zainteresowanych podejmowaniem działań profilaktycznych w związku ze zmianami trendów i specyfiki problemu.

Z raportu z badań ankietowych zrealizowanych w szkołach gimnazjalnych w gminie Poczesna w 2016 r. wynika, iż 92% ankietowanych ma świadomość, że narkomania jest ważnym problemem społecznym. Dostateczną wiedzę na temat uzależnienia od narkotyków deklaruje 90% badanych, a 96% zdaje sobie sprawę, jakie są skutki zażywania narkotyków. Prawie 7% gimnazjalistów wyraziło opinię, że narkotyki są łatwo dostępne w szkole, a 21% stwierdziło, że ma wśród znajomych osoby zażywające narkotyki. Badania porównawcze w odniesieniu do roku 2010 prezentują, że wiedza i świadomość na temat narkotyków oraz zjawiska narkomanii jest na podobnym, wysokim poziomie. Zestawienie aktualnych wyników ankiet z przeprowadzonymi w 2010 r. wskazuje, że odsetek uczniów, którzy deklarują, że w kręgu ich znajomych są narkotyki wzrósł prawie siedmiokrotnie. Utrzymywanie koleżeńskich kontaktów z osobami używającymi

środki psychoaktywne pozwala zmierzyć dynamikę zmian i rozpowszechnienia tych substancji. Potwierdza to ogólnopolską tendencję do wzmożenia zainteresowania środkami odurzającymi przez młodzież. Wzrost liczby znajomych, którzy mają za sobą doświadczenia z substancjami psychoaktywnymi, ma również wpływ na zwiększenie tolerancji nastolatków w stosunku do narkotyków, a co za tym idzie, jest jednym z czynników zwiększającym ryzyko eksperymentowania ze środkami odurzającymi.

Wprawdzie informacje zebrane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej od dyrektorów gimnazjów we Wrzosowej, Poczesnej, Hucie Starej B nie wskazują na istnienie problemu narkomanii wśród gimnazjalistów. Należy jednak ze szczególną troską i zaangażowaniem obserwować zachowanie młodzieży wobec substancji psychoaktywnych.

II Podstawowe cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Do podstawowych celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Poczesna należy:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, ubóstwu i innym trudnym sytuacjom z jakimi borykają się rodziny, w których występuje problem narkomanii poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Zapewnienie wsparcia socjalnego poprzez udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

III Harmonogram zadań gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

L.p	Cel programu	Rodzaj zadania	Termin wykonania	Realizator
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.	<p>1.1 Współpraca z Ośrodkami Rehabilitacyjno - Readaptacyjnymi i Młodzieżowym Ośrodkiem Leczenia Uzależnień, Punktem Konsultacyjnym do Spraw Uzależnień w Poczesnej oraz innymi placówkami świadczącymi usługi w zakresie specjalistycznego poradnictwa, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do podejmowania terapii, - interwencji kryzysowej <p>1.2 Rozpowszechnianie i udostępnianie bazy danych placówek i instytucji zajmujących się detoksykacją, leczeniem, rehabilitacją i resocjalizacją osób uzależnionych oraz pracą z osobami współuzależnionymi, z tzw. osobami pierwszego kontaktu środowiskowego.</p>	praca ciągła	Punkt Konsultacyjny w Poczesnej Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny w Dębowcu i Częstochowie, Młodzieżowy Ośrodek Leczenia Uzależnień w Częstochowie, Oddział Detoksykacji Szpitala Psychiatrycznego w Cz-wie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej
2	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, ubóstwu i innym trudnym sytuacjom z jakimi borykają się rodziny, w których występuje problem narkomanii poprzez udzielanie pomocy	<p>2. 1 Dyżur prawnika, terapeuty, świadczących usługi w zakresie informacji, poradnictwa i konsultacji w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego.</p> <p>2.2 Organizowanie i finansowanie kursów, szkoleń w zakresie pracy z osobami współuzależnionymi i ich rodzinami.</p> <p>2.3 Współpraca z Policją, Sądem Rodzinnym, Kuratorami w zakresie resocjalizacji osób z objawami demoralizacji i niedostosowania społecznego.</p> <p>2.4 Współpraca z Powiatowym</p>	praca ciągła	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej, Punkt Konsultacyjny, gimnazja, Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poczesnej, Policja, kuratorzy, specjaliści szkoleniowi.

	psychospołecznej i prawnej	Urzędem Pracy w zakresie aktywnego poszukiwania pracy i zapobiegania bezrobociu w celu objęcia tą formą świadczeń rodzin z grupy szczególnego ryzyka. 2.5 Współdziałanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania wsparcia i pomocy społecznej.		
3.	Zapewnienie wsparcia socjalnego osobom uzależnionym, ich rodzinom	3.1 Tworzenie programów adaptacyjnych dla osób, które ukończyły terapię. 3.2 Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami interwencji kryzysowej, Ośrodkami Readaptacyjnymi, hostelami, PUP, organizacjami pozarządowymi w zakresie świadczenia pomocy osobom po leczeniu. 3.3 Objęcie szczególną opieką małoletnich członków rodzin z problemem narkotykowym – dożywianie, miejsce w świetlicy, pomoc w nauce, stypendia. udział w koloniach, obozach i inne świadczenia.	praca ciągła	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej, PUP, instytucje i organizacje zajmujące się statutowo świadczeniem pomocy rodzinom i osobom z problemem narkotykowym, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoła, Gminne Centrum Kultury Informacji i Rekreacji w Poczesnej.
4	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży	4.1. Inicjowanie, promowanie, wspieranie programów zapobiegania problemom dzieci i młodzieży uwzględniających profilaktykę narkomanii. 4.2 Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków. 4.3 Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej jak również z zakresu promocji zdrowia,	praca ciągła	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, podmioty działające w ochronie zdrowia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, specjaliści szkoleniowi, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, inne podmioty.

		<p>a w szczególności dot. HIV, HCV i innych chorób związanych z używaniem narkotyków (plakaty, ulotki)</p> <p>4.4 Organizowanie spotkań, szkoleń, obejmujących profilaktykę i problematykę narkomanii dla dzieci i młodzieży w szkołach jak również prelekcji dla rodziców dzieci z klas gimnazjalnych.</p> <p>4.5 Finansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki narkomanii dla pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, higienistek, pediatrów, członków komisji do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych.</p> <p>4.6 Przeprowadzenie diagnozy w zakresie występowania problemu narkomanii wśród uczniów klas gimnazjalnych.</p>		
5.	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii	5.1 Inicjowanie i wspieranie działań terapeutycznych, postrehabilitacyjnych, minimalizujących szkody zdrowotne u osób uzależnionych objętych usługami tych instytucji	praca ciągła	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Cz-wie, Ośrodek Readaptacyjno-Rehabilitacyjny w Częstochowie, Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poczesnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poczesnej, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się profilaktyką narkotykową.

IV Ocena efektów programu przeciwdziałania narkomanii w gminie Poczesna.

Gminny Program przeciwdziałania Narkomanii gminy Poczesna został opracowany w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2016 poz. 224) i program przeciwdziałania narkomanii w województwie śląskim na lata 2011 - 2016. Przedstawiona oferta przedsięwzięć i działań jakie zamierzają realizować wszystkie podmioty zajmujące się tak ważną kwestią społeczną jaką jest problem narkomanii w gminie Poczesna adresowana jest do dzieci, młodzieży, rodziców zwłaszcza z tzw. grup wysokiego ryzyka mających problemy w sferze psychicznej, społecznej i interpersonalnej. Głównymi beneficjentami programu są osoby uzależnione od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ich rodziny i osoby eksperymentujące ze środkami odurzającymi. Z drugiej strony odbiorcami programu są beneficjenci, którzy z racji wypełniania swoich zawodowych obowiązków pośrednio powinny zajmować się również działalnością w obszarze profilaktyki uzależnień. Są to osoby stykające się zawodowo z osobami z grup wysokiego ryzyka (pedagodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, lekarze, higienistki, pracownicy punktu konsultacyjnego działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, animatorzy kultury, instruktorzy sportowi).

Udział adresatów programu , współpraca i koordynacja wszystkich planowanych i podejmowanych działań w realizacji przedsięwzięcia pozwoli na osiągnięcie następujących wskaźników:

- zdiagnozowanie problemu, to jest ustaleniu rozmiaru i zasięgu zjawiska oraz jego specyfiki,
- dokonanie pozytywnej zmiany bądź utrwalenie postaw wobec używania narkotyków,
- poprawę funkcjonowania społecznego,
- spadek przestępczości związanej z narkotykami.
- zwiększenie miejsc sportu i rekreacji, oraz innych przedsięwzięć promujących zdrowy, alternatywny do narkomani styl życia i rozwój osobisty, dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- wzrost liczb osób profesjonalnie przeszkolonych w zakresie profilaktyki uzależnień,

- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej a w szczególności dzieci młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień i chorób związanych z używaniem narkotyków.

Aby osiągnąć powyższe wskaźniki każdy z obszarów działań wymienionych w programie może być realizowany w różny sposób, zgodny z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Jest to związane z lokalnymi potrzebami i możliwościami jakimi dysponuje nasza gmina.

Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poczesna na lata 2016 – 2020 pochodzą z budżetu Gminy Poczesna.

Wyk (E.R.)